

Minnesanteckningar från 50:e mötet den 10 mars 2014 med

Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Närvarande:

Kjell-Erik Ståhl, kommunstyrelsen
Roland Sandelin, kommunstyrelsen
Monica Axelsson, Stadsbyggnadskontoret
Carina Wettemark, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
Karin Magntom, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
Åsa Pearce, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
Sam Peterson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret.
Jonas Dahl, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
Paul Eric Jönsson, Länsstyrelsens miljöavdelningen
Ingvar Holm, Högskolan Kristianstad
Torsten Jeppsson, Vattenrikets Vänner
Christer Jönsson, Helgeåns Vattenråd
Hans Persson, LRF Kristianstad kommun
Jan Olsson, Turistentreprenörerna
Agneta Björklund, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb
Hans Wellin, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
Sven Olsson, Köpinge Fiskevårdsområdesförening
Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsförening
Olle Andersson, Kristianstad Drottningklubb
Hans Cronert, sekreterare samrådsgruppen

1. Justeringsman

Till justeringsman valdes Roland Sandelin, att jämte mötesordföranden justera dagens protokoll.

2. Bättre balans och mångfald i Helge å och Hanöbukten

Jonas Dahl informerade om projektmedel som Havs- och Vattenmyndigheten utlyst till Partnerskap för Vatten. Gäller stora projekt. Det har gått ut besked om att vi får medel. Detaljerat svar ska komma den 15 mars. Ansökan har upprättas av Biosfär- och Miljö- och hälsoskyddskontoret i samarbete med Stadsbyggnadskontoret och Länsstyrelsen i Skåne. Projektet gäller tiden 2014-2018. Det övergripande målet är god ekologisk status i våra ytvatten. Fokusering har skett på Helgeån och Hanöbukten och samarbete ska ske med Hässleholm, Osby och Östra Göinge kommuner. Ansökan omfattar totalt 25 miljoner, vilket innebär maximalt bidrag på 16 miljoner kronor. Delprojekten kan sammanfattas under rubrikerna biologisk mångfald, havet som resurs, minskad övergödning, minskad brunifiering. Återkommer när vi vet mer i detalj vad man beviljat pengar till.

3. Turistekonomiska effekter av naturum och Vattenriket

Karin Magntorn berättade att naturum gjort enkätundersökning för att följa upp besökarna på naturum med hjälp av företaget Resurs för Resor och Turism i Norden AB. Under 2013 kom 110 000 besökare naturum. Personlig intervju gjordes av 1100 personer.

När det gäller varifrån besökarna kommer är fördelningen Kristianstads kommun en tredjedel, övriga Skåne en tredjedel, övriga Sverige en femtedel och utlandsbesökare en tiondel. Som huvudanledning till besöket i Kristianstad anges naturum av 60% av övriga skåningar och 50% av besökarna från övriga Sverige och 40% av besökarna från utlandet. Det är höga och intressanta siffror.

På frågan om man besökt någon av besöksplatserna, uppger 60% att de besökt. Några områden sticker ut ex.vis Linnérundan, Näsby fält och Forsakar. Frågan är viktig eftersom man gärna vill få ut besökarna i landskapet och där besöksplatserna ger en bra kompletterande information till naturum.

Man har räknat fram att de som har som uppgett som huvudanledning till besöket att man vill besöka naturum bidragit till 28 miljoner kronor i ökad omsättning i kommunen. Det är mycket positivt. Enkätredovisningen finns utlagd på Vattenrikets hemsida.

4. Kort information om

- **Naturvårdsverkets bidrag till biosfärbetet.** Carina Wettemark informerade att Biosfärkontoret tidigare fått 444 tkr till biosfärverksamheten och 300 tkr till naturum i bidrag årligen. De framtida bidragsnivåerna till biosfärområdena har varit under diskussion. Naturvårdsverket har nu bestämt att fortsätta lämna årliga bidrag med 400 tkr till maximalt sju biosfärområden (det finns fem idag). Bidraget blir därmed något nedskuret, men det är glädjande att Naturvårdsverket fortsätter att stödja biosfärbetet i Vattenriket i framtiden.
- **Uppföljning av sandmarker kring Åhus, inventering av skogsmiljöerna på Åsumfältet mm.** Carina W informerade om att man låtit följa upp de åtgärder av olika slag som utförts i fem sandmarksområden väster om Åhus. Kan nämnas att det finns inte mindre än 145 rödlistade insektsarter i dessa områden samt rödlistade fågel- och svamparter. Åhustraktens naturvärden unika och området utgör ett av de fem främsta i landet. Åtgärderna har bl a bestått av plöjnings- och grävningssarbeten och har finansierat genom statliga LONA-medel. Kan nämnas att de två kommunala naturreservaten vid Åhus nu vunnit laga kraft efter att regeringen avslagit besvären. Har även tittat på Åsumfältet och koncentrerat sig på vedskalbaggar. Här finns värdefulla tallmiljöer, men även lövinslagen (bl a poppel och björk) är värdefulla och hyser många hotade arter. En undersökning med bredare ansats har också utförts, men denna rapport är inte klar än.
- **Inför stundande transäsöng.** Hans Cronert informerade om att tranorna redan börjat anlända och att detta skett mycket tidigare än normalt. I fjol kom de ovanligt sent. Många tranor på väg norrut nere i Europa. Tran- och tranbesökarmottagandet är föberett med transkyltar, parkeringsplats, matande bonde, uppfyllande av kornsäckar på KLF i Åhus mm. Naturum har många aktiviteter på gång med föredrag och tranguidningar. Fågelklubben finns också på plats och har tranvisning många kvällar. Härnests byalag kommer att grilla korv.
- **Vad händer kring våra strandängsfåglar.** Hans C berättade om det bekymmersamma läget med kraftig tillbakagång under senare år på strandängarna i Vattenriket. Vi vet inte riktigt varför. Flera olika faktorer som generell tillbakagång i nordvästra Europa, torrare vårar, mer predatorer, för hårt bete och den kraftiga sommaröversvämningen diskuteras 2007. Hans har försökt bena i problematiken och redovisat resultaten i en uppsats i fågelklubbens tidskrift SPOVEN och kommande rapport i Vattenriket i Fokus-serien. Under hösten inhämtades erfarenheter från en strandängsfågelkonferens i Tyskland, Länsstyrelsen har avsatt projekt pengar för se vilka mer omfattande åtgärder som kan genomföras i Vattenriket (och på Vombs ängar/Klingavälsån i södra Skåne). Försök startas i år med kontrollerad vårdämning på Håslövs ängar genom anläggande av konstgryt för försöka fånga räv (som är en svår predator på vadarägg- och ungar).
- **Vattenrikeambassadörer, tagga vattenriket, invigning Besöksplats Åsums ängar.** Åsa Pearce berättade att man kör en ny ambassadörsutbildning i vår med 35 deltagare. Totalt finns efter detta 110 utbildade ambassadörer. Under april ska man ha en återträff i tillsammans med volontärer

inom vattenriket och naturvården. Biosfärambassadörerna kommer att hjälpa till under Havsresan i sommar. De kommer också att medverka vid "Öppen borg", innebärande att Lillöborgen kan hållas öppen för besökare och informeras om under sommaren.

En nyhet är att man nu kan tagga Vattenrike-bilder i Instagram. Det kan bli ett spännande sätt att gemensamt bygga upp en bildbas från Vattenriket.

Vid Besöksplats Åsums ängar håller en utställning på att tas fram, bl a med hjälp av konstnären Carl Christian Tofte i det i det nyrenoverade funktionshinderanpassade tornet. Utställningen kommer att beskriva historia med koppling mot Kristianstad och ängslandskapets förändring över tiden. Invigning kommer att ske den 16 april.

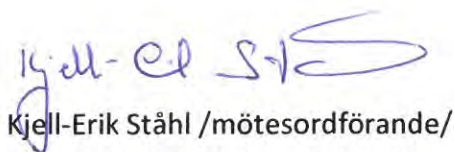
- **Kanalhuset, Verksamhetsberättelse.** Åsa P informerade om att delar av utställningen på Kanalhuset kommer att bytas ut under våren. Verksamhetsberättelsen för 2013 är i stort sett klar. Kommer att delas ut vid nästa möte.
- **Sommar i Vattenriket - aktiviteter på naturum och i Vattenriket.** Karin M berättade om allt spännande som är på gång under våren medan sommarens program är under planering. Det blir mycket fokus på Havsresan och aktiviteter kopplade till stadens 400-årsjubileum. Programmet kommer att tryckas i många exemplar och spridas bl a i anslutning till O-ringen och Beachhandbollen. Kungen kommer att besöka naturum i samband med hans besök vid 400-årsfirandet.
- **Översiktlig planering med fokus på havet.** Monica Axelsson informerade om att det pågår ett arbete med att ta fram havsplaner, från internationell till lokal nivå. Det grundläggande syftet är att planlägga för hur havet ska användas samtidigt som miljöstatusen i havet förbättras. Sveriges kust är uppdelad i tre områden, Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet, det är Havs- och vattenmyndigheten som har det nationella planeringsuppdraget. Den 3 april kommer kustlänsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten till Kristianstad för att berätta om den "nulägesbeskrivning" som tagits fram för Östersjön. Det kommer då att finnas möjlighet att ta del av och framföra synpunkter på den nationella havsplaneringen. Länsstyrelsen i Kalmar län är samordningsansvarig. För mer information, se havsplaneringsportalen på Havs- och vattenmyndighetens hemsida: <https://www.havochvatten.se/havsplanering/havsplaneringsnyheter/2013-11-29-anspraken-pa-vara-havsomraden--konferenser-varen-2014.html>

5. Nästa möte,

Bestämde att nästa möte blir måndagen den 9 juni 2014, kl 1830, på en spännande plats som biosfärkontoret återkommer till.

Hans Cronert /sekreterare/

Kjell-Erik Ståhl /mötesordförande/

Roland Sandelin /justeringsman/

Sändlista

Kjell-Erik Ståhl, kommunstyrelsen
 Lars-Göran Sandréus, kommunstyrelsen
 Roland Sandelin, kommunstyrelsen
 Marie Thiman, Mark- och exploateringsavd., Kommunledningskont.
 Tommy Danielsson, Miljö- och hälsoskyddskontoret
 Ulrika Hedlund, Miljö- och hälsoskyddskontoret
 Nickie Lindblom, C4 Teknik
 Monica Axelsson, Stadsbyggnadskontoret
 Charlotte Svensson, Stadsbyggnadskontoret
 Eva Berglund, Planering & Strategi, Kommunledningskontoret
 Mikael Jonsson, Kultur- och fritidsförvaltningen
 Åsa Melkersson, Barn- och utbildningsförvaltningen
 Carina Wettemark, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Karin Magntorn, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Josefin Svensson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Åsa Pearce, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Sam Peterson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret.
 Ebba Trolle, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Jonas Dahl, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Sussie Söderlund, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Paul Eric Jönsson, Länsstyrelsens miljöavdelningen
 Per-Magnus Åhrén, Länsstyrelsens miljöavdelning
 Kenth Ljungberg, Länsstyrelsens miljöavdelningen
 Stig Hermansson, Skogsstyrelsen, Skånes distrikt
 Ulla Berglund, Skogsstyrelsen, Skånes distrikt
 Bo Fransman, Region Skåne
 Ingvar Holm, Högskolan Kristianstad
 Torsten Jeppsson, Vattenrikets Vänner
 Christer Jönsson, Helgeåns Vattenråd
 Hans Persson, LRF Kristianstad kommun
 Jan Olsson, Turistentreprenörerna
 Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
 Agneta Björklund, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
 Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
 Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb
 Per Åsheim, Nedre Helgeåns Regleringsföretag
 Åke Svensson, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
 Hans Wellin, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
 Sven Olsson, Köpinge Fiskevårdsområdesförening
 Claes Bergkvist, Ålakademin
 Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
 Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsförening
 Olle Andersson, Kristianstad Drottningklubb